

REGLUGERÐ

um búfjársæðingar.

1. gr.

Búfjársæðingar skulu framkvæmdar á þann hátt, að gætt sé til hins ítrasta, að sjúkdómar berist ekki með þeim. Vali kynbótagripa skal hagað á þann veg, að eigi séu líkur til, að fram komi erfðagallar á afkvæmum. Búnaðarfélag Íslands hefur yfirmunsmjón og leiðbeiningar með rekstri sæðingarstöðva og kynbótastarfsemi þeirra.

2. gr.

Búnaðarsambönd og búfjarrætarsamtök, eða einstaklingar, sem hafa í hyggju að setja á stofn sæðingarstöð, skulu senda umsókn um það til Búnaðarfélags Íslands ásamt upplýsingum um tilhögun og útbúnað stöðvarinnar. Fallist Búnaðarfélag Íslands á nauðsyn þess, að stöðinni sé komið á stofn, og á starfstilhögun hennar, veitir það heimild til að starfrækja hana, að fengnu álitum yfirdýralæknis um það, að tilhögun og útbúnaður stöðvarinnar sé svo fullkominn, að viðhlítandi sé með tilliti til hreinlætis við starfið og heilbrigði þess búfjár, sem nota skal á stöðinni.

Þeir, sem veita sæðingarstöðvum daglega forstöðu, skulu hafa lokið námskeiði í búfjársæðingum við viðurkennda sæðingarskóla erlendis og auk þess starfað við sæðingar eigi skemur en $\frac{1}{2}$ ár.

Sæðingarmenn skulu áður en þeir hefja störf, hafa aflað sér þekkingar á byggingu og starfsemi getnaðarfæra búfjárins og hlotið góða þjálfun við framkvæmd verksins. Skylt er stjórnanda sæðingarstöðva að fylgast með starfi sæðingarmanna, er hann hefur í þjónustu sinni, og veita þeim leiðbeiningar og fræðslu í starfinu, er þurfa þykir.

3. gr.

Umráðamenn sæðingarstöðva, sem hafa í hyggju að ráða sérfræðing í búfjársæðingum til að veita sæðingarstöð forstöðu, skulu sækja skriflega til Búnaðarfélags Íslands og yfirdýralæknis um samþykki fyrir ráðningunni. Í umsókninni skal tilgreind menntun sérfræðingsins, prófvottorð frá sæðingarskóla og störf hans við sæðingarstöðvar.

Forstöðumaður sæðingarstöðvar eða sá aðili, sem starfrækir sæðingarstöð, skal sækja skriflega um leyfi til Búnaðarfélags Íslands fyrir aðra starfsmenn stöðvarinnar, sem ætlað er að starfa við búfjársæðingar eða töku og meðferð búfjársæðis. Umsókninni skulu fylgja upplýsingar um kunnáttu og þjálfun hlutaðeigandi starfsmanna í störfum, er lúta að sæðingum. Búnaðarfélagi Íslands er heimilt að gefa út leyfisbréf fyrir slíka starfsmenn að fengnum meðmælum yfirdýralæknis. Skal þar nánar tilgreint um starfssvið þeirra og skyldur.

Öllum öðrum en þeim, sem lokið hafa prófi frá viðurkenndum sæðingarskólum eða hafa fengið slík leyfisbréf, sem hér um ræðir, er óheimilt að starfa við búfjársæðingar.

Dýralæknum er þó heimilt að starfa við búfjársæðingar, enda þótt þeir hafi ekki lokið prófi frá sérstökum viðurkenndum sæðingarskólum.

4. gr.

Skylt er sæðingarstöðvum að láta fara árlegt eftirlit með heilbrigði alls búfjár á stöðinni eða oftast, ef yfirdýralæknir óskar þess. Er héraðsdýralæknum skylt að annast eftirlit þetta, framkvæma töku sýnishorna o. þ. h., enda sjái stöðin

þeim fyrir nauðsynlegri aðstoð til þess og veiti þær upplýsingar, sem nauðsynlegar eru og ókað er eftir.

Veikist gripur, sem notaður er á sæðingarstöð, skal þegar í stað gera héraðsdýralækni aðvart, og er óheimilt að nota gripinn, fyrr en dýralæknir gefur leyfi til þess.

Áður en nýir gripir eru teknir á sæðingarstöð, skal fyrst fara fram ítarleg heilbrigðisskoðun á þeim, einkum að því er tekur til getnaðarfæra. Jafnframt skal kanna heilbrigði búfjár á þeim stöðum, þar sem gripurinn hefur dvalið, og láta fara fram frekari rannsókn á gripum þeim, sem kynbótagripurinn hefur dvalið með áður, ef ástæða þykir til. Ef um vafaatriði er að ræða í sambandi við slíka rannsókn, eða ef upplýsingar eru ónógar, er héraðsdýralækni heimilt í samráði við yfirdýralækni, að láta einangra hina nýju gripi um ákveðið tímabil, áður en þeir eru teknir í notkun á stöðinni.

Komi upp næmur sjúkdómur, sem hætta er á, að geti breiðzt út vegna starfsemi sæðingarstöðva, ef brotið er gegn reglum um þrifnað og hreinlæti, er héraðsdýralækni heimilt í samráði við yfirdýralækni að takmarka eða stöðva sæðingar um stundarsakir.

Sæðingarstöðvum er skylt að gera skriflegt yfirlit yfir sjúkdómstilfelli, sem þar koma fyrir samkv. fyrrisögn og í samráði við viðkomandi héraðsdýralækni.

Þegar sæðingarstarfsemi er hafin á nýjum svæðum, skal leita hjá viðkomandi heilbrigðisyfirvöldum greinilegra upplýsinga um heilsufar búfjár á svæðinu, enn fremur skal þess vandlega gætt, að hlíta í einu og öllu þeim ákvæðum, sem á hverjum tíma eru í gildi um takmarkanir á flutningi búfjár og búfjársæðis.

Komi upp rökstuddur grunur um, að gripur, sem notaður er á sæðingarstöð, sé haldinn næmum búfjársjúkdómi, skal einangra hann svo lengi sem þurfa þykir. Telji héraðsdýralæknir nauðsynlegt að fella grip, sem þannig sýkist, til að koma í veg fyrir útbreiðslu sjúkdómsins eða vegna þess, að sterkar líkur séu fyrir því, að gripurinn nái ekki bata, má skjóta málinu til úrskurðar yfirdýralæknis. Sérstök rannsókn skal látin fara fram á gripum, sem felldir eru af þessum ástæðum.

Óheimilt er að hafa annað búfé í húsum sæðingarstöðva en það sem notað er í sambandi við sæðistökur. Ekki má leiða undir gripi þann tíma sem þeir eru notaðir til sæðistöku.

5. gr.

Á sæðingarstöðvum skulu vera björt, rúmgóð og vönduð gripahús, veggir, stíur, básar og gólf gerð úr efni, sem auðvelt er að þrifa og sótthreinsa. Umhverfi húsanna skal vera þurr og þrifalegt, og girðingar og réttir örugglega gripheldar. Öllum gripum skal halda eins hreinum og kostur er, og sérstök hreinsun skal fara fram á gripum fyrir sæðistöku, ef þörf krefur.

Herbergi, sem notuð eru til sæðistöku, skulu vera rúmgóð, björt og hrein. Þar má eigi geyma aðra hluti en þá, sem þar eru nauðsynlegir vegna starfsins. Svo skal um búa, að gólf sé óskreipt, og góð aðstaða skal vera til að þrifa herbergið á fullkominn hátt.

Við sæðistöku skal nota sérstök hlífðarföt, sem auðvelt er að halda hreinum, og skulu þau eigi notuð við önnur störf. Þar sem sæðistaka og meðhöndlun sæðis fer fram, skal forðast umgang manna, er þar þurfa eigi störfum að gegna.

Vinnuherbergi, þar sem fram fer rannsókn sæðis, þynning, þökkun, merking o. þ. h. skal vera bjart, loftgott og þrifalegt með fullkominni upphitun. Þar skal vera rennandi vatn, heitt og kalt, handlaug, vinnuborð, hillur og geymsluskápar, enn fremur önnur nauðsynleg tæki til starfseminnar, t. d. kæligeymsla, áhöld til dauðhreinsunar, smásjá o. s. frv.

Á dreifingarstöðvum og við flutning á sæði skal þess gætt, að geymsluþol sæðis skerðist sem minnst og girða skal fyrir, að ruglingur á sæði úr einstökum gripum geti átt sér stað. Ítrasta hreinlætis skal gætt við meðferð á sæði og áhöldum, svo hætta á smitdreifingu verði sem minnst.

Héraðsdýralæknir skal fylgjast reglulega með þrifnaði og hreinlæti á sæðingarstöðinni, og skal hann veita starfsmönnum leiðbeiningar um smitgát, sóttthreinsun og sóttvarnir, ef þörf krefur.

6. gr.

Öll áhöld, sem notuð eru til sæðistöku, blöndunar, pökkunar og sæðisdælingar, skulu vera af fullkominni gerð og þannig við haldið, að ávallt sé auðvelt að þrifa þau og sóttthreinsa.

Halda skal nákvæma dagbók um sæðistöku úr hverjum grip, magn, gæði, blöndun og dreifingu, svo að ávallt sé auðvelt að rekja hve víða, hvar og hvenær sæði úr hverjum grip hefur verið notað. Pökkun og merking sæðis skal gerð á þann hátt, að ekki sé hætta á, að mistök við val á sæði geti átt sér stað. Við alla meðferð sæðis skal haft í huga að skerða geymsluþol þess sem minnst.

Þeir, sem starfa við sæðisdælingar, skulu halda dagbók um störf sín samkvæmt nánari fyrirmælum ráðunauta Búnaðarfélags Íslands í búfjárrækt. Skylt er að skrásetja hvern nautgrip með nafni og/eða númeri og aldri og merkja sauðfé með númeri, svo að mistök komi eigi til greina síðar, t. d. við endurteknar sæðingar eða leit að foreldri. Skrár skulu færðar á þann veg að auðvelt sé að finna hve margt heldur við hverju karldýri á hverjum tíma. Þeir, sem annast búfjársæðingar, skulu klæðast hentugum, hreinum hlífðarfötum og skófátnaði, sem auðvelt er að hreinsa og sóttthreinsa. Þeir skulu vinna verk sín eins hreinlega og frekast er kostur og halda áhöldum og útbúnaði ávallt hreinum, svo að girt sé fyrir smithættu af völdum illa hirtra sæðingartækja.

7. gr.

Óheimilt er að flytja búfjársæði milli fjárskiptahólfa nema leyfi sauðfjársjúkdómanefndar komi til og með þeim skilyrðum, er hún setur. Sama máli gegnir um flutning á búfjársæði til og frá sveitum, þar sem kunnugt er um næma búfjársjúkdóma, t. d. riðuveiki. Óheimilt er að flytja til landsins búfjársæði nema með leyfi landbúnaðarráðherra og að fengnu samþykki stjórnar Búnaðarfélags Íslands og yfirdýralæknis. Sömu reglur gilda um flutning á búfjársæði til annarra landa.

8. gr.

Þar sem geymt er djúpfrost sæði á sæðingarstöð eða annars staðar, skal halda nákvæma skýrslu um sæði, sem þar er geymt sem og sæði, sem þaðan hefur verið sent.

Ef vart verður smitsjúkdóms í gripum á sæðingarstöðvum, þar sem tekið er sæði til djúpfrostingar, er skylt að tilkynna það yfirdýralækni án tafar. Yfirdýralæknir ákveður í samráði við viðkomandi héraðsdýralækni hvort sæði skuli notað úr viðkomandi djúpfrostigeymslum og þá með hvaða hætti.

Í djúpfrostigeymslum fyrir sæði skal svo um búa, að ruglingur á sæði einstakra gripa geti ekki átt sér stað, og girt skal fyrir svo sem tók eru á að smitburður geti átti sér stað í geymslum.

9. gr.

Allir kynbótagripir, sem notaðir eru á sæðingarstöðvum skulu hafa hlotið til þess viðurkenningu búfjárræktarráðunautar Búnaðarfélags Íslands sem framúrskarandi einstaklingar af ræktuðum kynjum eða vegna ágættra afkvæma. Heimilt er nautgriparræktarráðunaut að veita leyfi til notkunar á holdanautum á sæðingarstöð til framleiðslu á vænum sláturgripum.

10. gr.

Brot gegn reglugerð þessari varða sektum kr. 500.00—5000.00 nema þyngri refsing liggji við að lögum. Skal fara með mál út af brotum gegn reglugerð þessari að hætli opinberra mála.

11. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt lögum um búfjárrækt nr. 21 24. apríl 1965, sbr. 54. gr. reglugerðar nr. 139/1967, lögum um dýralækna nr. 124 22. des. 1947, lögum um innflutning búfjár nr. 74 28. apríl 1962 og lögum um varnir gegn útbreiðslu næmra sauðfjársjúkdóma og útrýming þeirra nr. 23 10. marz 1956 og lögum um viðauka við og breytingu á þeim nr. 12/1967 öðlast þegar gildi og birtist til leiðbeiningar og eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

12. gr.**Bráðabirgðaákvæði.**

Sæðingarstöðvum, sem njóta rekstrarstyrks úr ríkissjóði, en hafa ekki hlotið stofnstyrk, skal veittur þriggja ára frestur til að koma húsnæði og útbúnaði í það horf, að fullnægt sé ákvæðum þessarar reglugerðar. Sæðingarstöðvar, sem nú þegar hafa hlotið stofnstyrk úr ríkissjóði, skulu halda viðurkenningu sinni um fullnægjandi húsnæði og aðstöðu.

Sæðingarstöðvum, sem taka nýja sæðingarmenn í þjónustu sína, skal veittur eins árs frestur til að ráða til þeirra starfa menn, sem fullnægja ákvæðum þessarar reglugerðar um menntun og þjálfun sæðingarmanna.

Sæðingarmenn, sem fastráðnir eru á sæðingarstöðum við gildistöku þessarar reglugerðar, skulu halda viðurkenningu sinni til þeirra starfa. Sama gildir um sérfræðinga við sæðingarstöðvar, sem hlotið hafa viðurkenningu sem slíkir.

Landbúnaðarráðuneytið, 13. ágúst 1969.

Ingólfur Jónsson.

Þorv. K. Þorsteinsson.

REGLUGERÐ**fyrir Vistheimili Bláa Bandsins í Viðinesi.****1. gr.**

Vistheimili Bláa Bandsins í Viðinesi er sjálfseignarstofnun, sem starfar samkvæmt skipulagsskrá nr. 154 frá 15. september 1967, staðfestri af forseta Íslands.

2. gr.

Tilgangur vistheimilisins er að taka til dvalar áfengissjúklinga, — sérstaklega karlmenn — sem af eigin hvötum leita sér lækninga á drykkjuskap sínum og þurfa að dómi læknis, langa dvöl á vistheimili, ef von á að vera um varanlegan bata.

3. gr.

Stjórn vistheimilisins er skipuð fimm mönnum, sem búsettir eru í Reykjavík eða nágrenni. Hún annast allan rekstur vistheimilisins samkvæmt skipulagsskrá þess, fer með fjárreiður stofnunarinnar, annast ráðningu yfirlæknis og ráðsmanns